

Eesti Rahvusraamatukogu tegevuskava 2017

Tegevusfookused

Eesti Rahvusraamatukogu jaoks on esmatähtis olla oluline. Oluline oma kasutajate, sihtrühmade, kõigi külastajate, ühiskonna jaoks. Seda mõtet toetab Rahvusraamatukogu strateegilistes arengusuundades 2014-2018 esitatud visioon – olla uue põlvkonna raamatukogu Euroopa haridus- ja kultuurimaastikul.

Kõige aluseks, et üldse oleks võimalik rahvus-, parlamendi- ja teadusraamatukoguna olla oluline, on raamatukogu kogud ja inimesed, kelle tegude kaudu raamatukogus talletatu jõuab kasutajateni.

Teadmine väärtusest, mida saab rahvusraamatukogu kasutajatele anda ja seeläbi oluline olla, vajab pidevat tööd, et see jõuaks kohale. Seepärast on järgmise aasta fookuses tegevus märksõna all **„Kogu lugu“**, mis koondab ettevõtmisi sihiga teha meid rahvus- ja teadusraamatukoguna avatumaks, arusaadavamaks, kättesaadavamaks. Need tegevused on seotud ka Eesti Rahvusraamatukogu 100. aastapäeva sündmusteks ettevalmistumisega.

Meie eesmärk on hoida lojaalseid lugejaid, laiendada ning tugevdada strateegiliste partnerite võrgustikku ning kaasata laiemalt raamatukogu kasutajaid. Nende seas on spetsialistidest raamatukogukasutajad, kellele suuname järgnevatel aastatel suurema tähelepanu. Üheks kindlaks sihiks on põhikooli- ja gümnaasiumiõpilasteni jõudmine, keda peame lugejaskonna järelkasvuks. Seda toetab ka Kultuuriministeriumi algatatud „Laste- ja noortekultuuri aasta“ 2017. a.

„Säilituseksemplari keskus“ on teine tegevusfookus, mille sihiks on 2017. aastal kehtima hakkavast säilituseksemplari seadusest tulenevate uute tegevuste käivitamine ning tööprotsesside sujuvuse tagamine. Meie eesmärk on pakkuda kvaliteetset, usaldusväärset teenust säilituseksemplari saavatele raamatukogudele ja kirjastajatele. Samuti on sihiks säilituseksemplari alusel pakutavate teenuste arendamine koostöös teiste raamatukogude ning mäluasutusega.

Kolmas tegevusfookus **„Teenusepõhine organisatsioon“** suunab 2017. aastal tähelepanu teenustele, teenuse- ja teeninduskvaliteedile. Võtame vaatluse alla teeninduskvaliteedi ja kõik teenustega seotud tööprotsessid, eesmärgiga muuta need kvaliteetsemaks, kasutajasõbralikumaks, efektiivsemaks. Teenusepõhise organisatsiooni ja juhtimise juurutamise eesmärk on leida vastused küsimustele: MIDA ja KUIDAS teeme, et tagada tegevuste parem läbipaistvus, optimeeritus ja arusaamine; MIKS teeme, et luua selgem seos eesmärkide ja tulemustega; KUI PALJU maksab, et teenustele ja protsessidele hind eelarvestada ja määrata. See hõlmab tegevuse ja vajatavate ressursside kaardistamist ning seostamist teenustega, sealt edasi teenuste seostamist raamatukogu ülesannete ja eesmärkidega. Selle

fookusega seotud tegevuse kaudu kinnistame Rahvusraamatukogu arengu paindlikumaks, kasutajakesksemaks, õppivaks organisatsiooniks.

Jrk-nr	Tegevus (uued algatused) eesmärgi saavutamiseks	Oodatav tulemus (märkus jätkumise kohta)	Tähtaeg	Vastutaja
1. Kogu lugu Koolitus- ja haridusprogramm - eesmärgiga tuua kogud kasutajatele lähemale, RRI mõju suurendamine				
1.	Haridusprogrammi loomine, haridusliku lisaväärtuse pakkumise viiside ja võimaluste kujundamine ning raamatukogu kui avatud õpikeskuse loomine. Koolitus "Raamatukogu kui avatud õpikeskkond"	RRI spetsialistid teadvustavad raamatukogu avatud ja areneva elukestva õppe keskkonnana, tunnevad raamatukogu erinevate sihtgruppide vajadusi; oskavad luua ja läbi viia näitustega seotud haridustegevusi.	31.03.2017	Koolituskeskus
2.2	Põhikooli- ja gümnaasiumiõpilaste sihtrühmale suunatud teenuste strateegia kujundamine ja haridusprogrammi koostamine.	Kasvab õpilaste sihtrühma kuuluvate kasutajate arv, raamatukogu teenused on seotud haridusprogrammidega.	31.06.2017	Koolituskeskus
3.3	Veebipõhise koolitustegevuse süsteemi loomine. Videokoolituste väljatöötamine, sh "Erialateave lugemissaalis ja e-raamatukogus", lugemissaalide kogu ja teenuste tutvustamine, otsinguportaal.	Tulemuseks koolitustes osalejate arvu, raamatukogu teenuste ja e-kanalite kasutuse kasv, raamatukogu teenuste laiem tuntus.	03.10.2017	Koolituskeskus
4.4	Mobiilse koolitusteenuse loomine ja pakkumine, kasutades tänapäevaseid IT-lahendusi.	Tulemuseks paindlik, moodsa tehnoloogiaga varustatud koolitusteenus, mis võimaldab laiendada koguga seotud temaatiliste erialakoolituste ning teematundide pakkumist.	01.04.2017	Koolituskeskus
Kultuuriprogrammi kaudu raamatukogu teenuste ja kogude tutvustamine				
5.6	Parlamendile suunatud näitused ja sündmused: <ul style="list-style-type: none"> E-näituse "Parlament ja aeg" uuendamine EV 100: I Riigikogu koosseisu elulugude koostamine 	RR on märgitud ja kaastegev EV 100 programmis. Valdkonna huvilised ja spetsialistid on teadlikud pakutavast	31.12.2017	Parlamendiinfo keskus

		sisust ja kaasatud meie kultuuriprogrammi.		
6. 7	„Maapäev 100“ näitus uues, tänapäevases vormis. Teemaga seotud sündmuste kava.	RR on märgitud ja kaastegev EV 100 programmis. Valdkonna huvilised ja spetsialistid on teadlikud pakutavast sisust ja kaasatud meie kultuuriprogrammi.	01.08.2017	Parlamendiinfo keskus
7. 8	Euroopa päeva Eesti saatkond RRis, kaasamisprogrammi väljatöötamine.	Teadmine RRI Euroopa Liidu infokeskusest ja pakutavatest teenustest on sihtgrupi seas levinud. Kasutajate arvu suurenemine.	06.05.2017	Parlamendiinfo keskus
8. 1	Näitus „Neeme Järvi 80 – sissevaade maestro loomingulisse arhiivi“. Näitusega seotud sündmuste kava.	Kultuurihuvilised on saanud ülevaate maestro loomingust ning kunstide teabekeskuses olevast muusikakogust ja pakutavatest teenustest, mis läbi nende kasutamine suureneb.	31.06.2017	Kunstide teabekeskus
9. 1	Konverents „Reformatsioon ja rahvakultuur“ ja teemaga seotud sündmuste programm.	Eesmärgiks humanitaarteaduste kogude tutvustamine ning kasutajate arvu suurendamine. Spetsialistide sihtrühmale raamatukogu võimaluste tutvustamine	01.11.2017	Kogude osakond,
10. 1	Näitus "50 restaureeritud aastat" Rahvusraamatukogus, restaureerimistegevuse tutvustus, temaatilised töötoad.	Huvilistel on ülevaade RRI restaureerimistegevusest, selle ajaloost ja pakutavatest teenustest, teenuste kasutajate arvu kasv.	01.10.2017	Restaureerimiskeskus
11. 1	"Raamatuid hävinud Narva Jaani kirikust" - näitus, teemaga seotud sündmuste kava.	Eesmärk unikaalse kollektsiooni tutvustamine spetsialistidele ja kultuurihuvilisele üldsusele, raamatukogu teenuste tutvustamine Narvas. Tulemuseks raamatukoguteenustest teadlikkuse tõus ja kasutajate arvu kasv.	31.03.2017	Kogude osakond,
12. 1	Osalemine Läti, Leedu ja Eesti ühisprojektis "Book Publishing and Design in Baltic States 1918-1940".	Valminud on kontseptsioon ja tehtud ettevalmistused, avamaks juubeliaastal näitus, mis käsitleb raamatute kirjastamist Baltimaade jagatud	31.12.2017	Kogude osakond

			kultuuriruumis aastatel 1918-1940.		
13. 1	Rahvusraamatukogu 100 näituse "Eesti raamat 1918-2018" kontseptsiooni väljatöötamine.		Valmib näituse kontseptsioon. Eesmärk on Rahvusraamatukogu kogudel põhineva juubeliaasta tippsündmuse ettevalmistamine.	31.12.2017	Kommunikatsiooni- ja turundusosakond
14. 1	Interaktiivse e-näituste platvormi loomine.		E-näituste platvormi hange on ette valmistatud. Lõpptulemuseks Rahvusraamatukogu kogude kättesaadavaks tegemine väljaspool raamatukogu hoonet, kasvab e-teenuste kasutajate arv.	04.09.2017	Näituste osakond
15. 1	Spetsialistidele vajaliku erialakirjanduse kättesaadavuse parandamine. Pop-up raamatukogu katseprojekt ärimajades. Koostöös Spring Hubiga jätkusuutliku teenuse loomine.		Spetsialistid on teadlikud RRI pakutavatest teenustest, sh e-teenustest ja kojulaenutuse võimalustest, eesmärk on suurendada erialateavikute kojulaenutust.	02.04.2017	Parlamendiinfo keskus
16. 2	Sissejuhatus RR 100 juubeliaastasse: arutlusõhtute sari, mis käsitleb rahvusraamatukogu rolli ühiskonnas.		RR 100 on tunnustatud olulise daatumina. Rahvusraamatukogu roll ühiskonnas on oluliste sihtgruppide jaoks esile tõstetud.		Kommunikatsiooni- ja turundusosakond
17. 2	RRI Sõprade klubi asutamine koos Mark Soosaare autoriõhtuga.		Rahvusraamatukogul on toimiv toetajate võrgustik.		Kommunikatsiooni- ja turundusosakond
18.	Laste- ja noortekultuuri aasta teemaprogramm.		Eesmärk tutvustada raamatukogu kogu kui teenust lastele ja noortele. Eesmärk on sihtrühma kuuluvate kasutajate arvu kasv.	31.12.2017	Kommunikatsiooni- ja turundusosakond
Lugemisala ja teenuste kanalite arendamine kogude tutvustamiseks ja kättesaadavaks tegemiseks					
19. 1	Humanitaarteaduste lugemissaali uuendamine ja taasavamine koos kultuuriprogrammiga.		Uuenenud humanitaarsaali võimalused on sihtgrupi seas tuntud ja saali kasutatakse aktiivselt.	31.09.2017	Teenindusosakond

20. 1	RRi uue kodulehe loomine. E-kanalite visuaalide ühtlustamine.	RRi uus koduleht on hõlpsalt kasutatav, DEA, DIGAR, veebiarhiiv on ühtse visuaaliga.	01.10.2017	Kommunikatsiooni- ja turundusosakond
21.	Rahvusraamatukogu e-teenuste visiooni ja strateegia kujundamine	Eesmärk kujundada tulevikku vaatav terviklik teenuste e-kanalite arendamise poliitika ja tegevuskava	31.12.2017	Teenindusjuht
Metaandmetega seotud tegevus kogude kättesaadavuse suurendamiseks				
22. 2	Digiteeritud Eesti ajalehtede andmebaasi sisu ülekandmine DIGAR Eesti perioodika portaali	Tulemuseks kasutajasõbralik teenus, kus digiteeritud Eesti ajalehed on kättesaadavad ühes keskkonnas, tulemuseks kasutajate arvu kasv.	01.10.2017	Digiteerimiskeskus
23. 2	Rahvusraamatukogu kogudesse kuuluvate <i>estonica</i> teavikute retrospektiivse märksõnastamise ja liigitamise lõpuleviimine.	Tulemuseks rahvusbibliograafia teenuse kasutusmugavuse tõus, kogud on kasutajatele lihtsalt leitavad.	25.12.2017	Kogude arenduse osakond
24. 2	Riigiraamatukogu venekeelsete raamatute retrospektiivse kataloogimise lõpuleviimine.	Tulemuseks kogude kättesaadavuse suurendamine e-kanalite kaudu.	25.12.2017	Kogude arenduse osakond
25. 2	Eesti heliplaatide vanema osa (salvestatud enne 1940) e-kataloogi ESTER sisestamine.	Tulemuseks kogude kättesaadavuse suurendamine e-kanalite kaudu.	01.07.2018	Kunstide teabekeskus
26.	Rahvusbibliograafia teenuse kontseptsiooni kujundamine	Eesmärk kujundada sihtrühmade ootustele vastav ja tulevikku vaatav terviklik teenuse arendamise strateegia.	15.02.2017	Peabibliograaf
27. 2	Rahvusraamatukogu digitaalsete kogude andmete avaandmetena avaldamise käivitamine.	RR avaandmete portaal on käivitatud ja sisustatud digitaalarhiivi andmetega	30.06.2017	Arendusjuht
28. 2	Metaandmete ja digitaalse ainestu püsiidentifikaatorite süsteemi väljatöötamine.	Eesmärk tagada RRis loodavate andmete taas- ja riskasutamine. Püsiidentifikaatorid on eelduseks RRis loodud andmete avaldamisele 5* avaandmetena ehk lingitud andmetena.	01.12.2017	Peabibliograaf

29. 3	Ettevalmistused uuele väljaannete kataloogimisstandardile (RDA) üleminekuks. Eelanalüüsi ja projekti ajakava koostamine.	Eesmärk vähendada kataloogimisega seotud kulusid, tagada ülemaailmselt raamatukogude loodavate andmete ühilduvus ning taaskasutus.	01.09.2017	Peabibliograaf
30. 3	Väljaannete avaldamisega seotud ning väljaannetes käsitlusaineks olevate isikute, organisatsioonide, kohanimede jm andmekogu loomiseks vajaliku normandmestu kontseptsiooni väljatöötamine.	Eesmärk tagada RRI ja teiste mäluasutuste loodavate andmete vastastikune ühilduvus, teenuste kvaliteet, arendada välja uusi teenuseid koostöös mäluasutuste ning avaliku ja erasektori esindajatega.	01.10.2017	Peabibliograaf

2. Säilituseksemplari keskus

Säilituseksemplari seadusega seotud töövoogude juurutamine, tööprotsesside kinnistamine ja teenuse kanalite arendamine

31. 3	Säilituseksemplaride hankimine kõigile SäESis nimetatud raamatukogudele	Uus töövoog toimib sujuvalt ja tõrgeteta, säilituseksemplarid on raamatukogudele hangitud ja edastatud.	01.07.2017	Kogude arenduse osakond
32. 3	Väljaannete algmaterjali kogumise töövoog sujuv toimimine. Kirjastajate portaali II etapi arenduste elluviimine ja rakendamine.	Eesmärk töövoogude automaatseks toimimiseks vajalike arenduste lõpuleviimine, tulemuseks efektiivne töövoog, mis tagab digitaalse ainestu säilimise ja kättesaadavaks tegemise.	01.09.2017	Kogude arenduse osakond
33. 3	Kirjastajate portaali tutvustamine sihtrühmadele, koolitused ja õppevideo.	Tagab sujuva töövoog kirjalastaja ja raamatukogu vahel.	01.09.2017	Koolituskeskus
34. 3	Uue digitaalarhiivi tarkvara soetamine, selleks eelanalüüsi hanke korraldamine.	Eesmärk kultuuripärandi pikaajaline säilitamine, tulemusena vajalik sisend hanke korraldamiseks.	01.12.2017	Digitaalarhiivi osakond
35. 3	Digitaalmälu seminar - digitaalainestu loomine, lisandväärtuse andmine, kättesaadavus (SäES, Digitaalne ühtne turg, DEA jne).	Eesmärk mäluasutuste koostöö suurendamine Eestis ja kogu Euroopas.	01.06.2017	Välissuhete peaspetsialist
36. 4	Portaali DIGAR Eesti perioodika koostamisel koduloobibliograafia alane koostöö raamatukoguvõrguga.	Eesmärk digitaalainestule lisandväärtuse loomine, tulemusena teenuse kasutatavuse kasv.	28.04.2017	Raamatukogusüsteemi peaspetsialist
37.	Portaali DIGAR Eesti perioodika täiendamiseks uue digiteerimise ja segmenteerimise töövoog käivitamine.	Tulemuseks Eesti digitaalse perioodika kasutuse kasv.	01.02.2017	Digiteerimiskeskus
Seadusega seotud õigusliku süsteemi kujundamine ja uuenduste tutvustamine				
38. 4	Riikliku järelevalvesüsteemi rakendamine säilituseksemplaride laekumise osas	Tagab seadusest tuleneva rolli täitmise.	01.12.2017	Kogude arenduse osakond

39. 4	Autoriõiguste andmete registri loomine dokumendihaldussüsteemis	Eesmärk andmete süstematiseeritud kujul taaskasutamise võimaluste loomine autoriõiguste omajate leidmiseks. Tulemusena on andmeid võimalik edastada ka teistele mäluasutustele.	01.10.2017	Parlamendiinfo keskus
3. Teenusepõhine organisatsioon				
40. 4	Teeninduskvaliteedi projekti II etapp (2016-2017). Teenindusstandardi uuendamine ja rakendamine. Teenindajate oskuste arendamine ja hindamine.	Teenindusstandard on uuendatud. RRI toodete ja teenuste koolitused teostatud uue koolitusprogrammi järgi. Tulemusena kasutajate rahulolu kasv.	30.09.2017	Teenindusjuht
41.	Kasutatavate ajaressursside kaardistamine.	Kaardistuse tulemusena saadakse teada raamatukogu põhitegevusteks kuluv aeg.	30.04.2017	Finantsjuht
42. 4	Rahvusraamatukogu põhiteenuste kirjeldamine ja dokumenteerimine.	Tulemuseks teenusekaardid, mis kajastavad hetkeseisu ning on sisendiks tegevuste edasiseks analüüsiks ja teenuste süsteemseks juhtimiseks.	01.10.2017	Teenindusjuht
43.	Rahvusvahelise standardimisorganisatsiooni (ISO) standardi "Quality measures for national libraries" väljatöötamises osalemine.	Rahvusraamatukogu tegevuse võrreldavus rahvusvahelises mõõtmes. Valmib rahvusvaheline standard.	31.12.2017	Teenindusjuht
44.	Kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete mõõdikute, tulemus- ja tegevusindikaatorite väljatöötamine RRis.	Juhtimisinstrument tulemuslikkuse mõõtmisel ja eesmärkide poole liikumisel.	01.11.2017	Arendusjuht
45.	Koostöös Rootsi Instituudiga osalemine Baltimaade rahvusraamatukogude ühisprojekti „Digital Leadership“	Selguvad Baltimaade rahvusraamatukogude võimalused ühiste teenuste arendamiseks ja pakkumiseks.	01.06.2017	Arendusjuht

Teenuste arendamine ja tutvustamine				
46. 4	Eesti raamatukogude statistika andmebaasi uue kontseptsiooni loomine.	Eesmärk kasutajasõbraliku süsteemi loomine, käsitsitöö vähendamine.	01.12.2017	Koolituskeskus
47. 4	Sarnase eesmärgiga teenuste (RVL, koopiate tellimine) töökorralduse muutmine ja ühtseks teenuseks kujundamine kasutajate vaates.	Tulemusena lihtsustub raamatukogu põhiteenuste kasutus, kasvab raamatukogu teenuse kasutajate arv.	01.09.2017	Teenindusosakond
48.	Teksti- ja andmekaeve ning tekstianalüüsi võimaluste, vahendite tegevuskava koostamine	Valmib RRI teksti- ja andmekaeve tegevuskava.	15.11.2017	Arendusjuht
49. 4	RVLi seminar mäluasutustele - uued võimalused, kokkulepped, arendused.	Eesmärk raamatukogude koostöö laiendamine, ühiste teenuste ja põhimõtete tulemusena kasvab kasutajate rahulolu teenustega	01.10.2017	Teenindusosakond
50.	E-laenukeskkonna ärianalüüsi läbiviimine.	Infoühiskonna ootustele vastava raamatukoguteenuse väljakujundamise mudel on hangitud.	30.06.2017	Arendusjuht
51. 5	Automaatse märksõnastamise ja teksti analüüs teksti- ja andmekaevemeetodi alusel, projekti kontseptsiooni kujundamine.	Eesmärk tänapäevastel IT lahendustel toimiva digitaalainestu sisuanalüüsi kättesaadavaks tegemine Eestis.	31.12.2017	Arendusjuht
52. Organisatsiooni arendamine				

53.	Juhtimiskultuuri arendamine: eesmärgistamine ja aastavestlused (järg)	RRI juhtimine on eesmärgipärane, töötajad teadvustavad organisatsiooni eesmärgid ning vähemalt võtmeisikutele on seatud neist lähtuvad individuaalsed eesmärgid.	31.12.2017	Personalijuht
54.	Esmatasandi juhtide võimustamine ja rolli sisustamine	Osakonnajuhtide administratiivsed kohustused vähenevad, töötajate rahulolu ja pühendumus kasvab (suurem selgus, juhil rohkem aega töötajatega tegelemiseks).	31.12.2017	Personalijuht